

Uchwała Nr 137/2010
Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 25 lutego 2010 r.

zmieniająca Uchwałę Nr 1043/2004
Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 października 2004 r.
w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji

Na podstawie § 7 ust. 2 pkt. 2 Statutu Państwowej Komisji Akredytacyjnej Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej uchwała, co następuje:

§ 1

W Uchwale Nr 1043/2004 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 października 2004 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji wprowadza się następującą zmianę:

§ 5 otrzymuje brzmienie:

„Po zakończeniu wizytacji zespół oceniający, w terminie nie dłuższym niż sześć tygodni, przygotowuje raport. Wzór raportu z wizytacji stanowi załącznik nr 1 do uchwały, a wzór raportu dotyczącego powtórnej oceny jakości kształcenia stanowi załącznik nr 2 do uchwały.”

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 marca 2010 r.

PRZEWODNICZĄCY
PAŃSTWOWEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Marek Rocki

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach

 (nazwa jednostki, nazwa uczelni)
dotyczącej oceny jakości kształcenia
na kierunku
na poziomie

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.
2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.**Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.**

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.
2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

(obejmuje także ocenę regulaminu studiów, regulaminu pomocy materialnej oraz zasad odpłatności za usługi edukacyjne – z części studenckiej)

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych* i dydaktycznych.
4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne				
Studia niestacjonarne				
Razem				

* użyte określenia: zadania naukowe, badania naukowe, dorobek naukowy, stopnie i tytuły naukowe oznaczają odpowiednio zadania artystyczne, twórczość artystyczną, dorobek artystyczny oraz stopnie i tytuły w zakresie sztuki.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.
6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I			
	II			
	III			
	IV			
II stopnia	I			
	II			
jednolite studia magisterskie	I			
	II			
	III			
	IV			
	V			
	VI			
Razem				

Uwaga: należy ocenić udział studentów akredytowanego kierunku w ogólnej liczbie studentów jednostki i uczelni oraz perspektywy rozwojowe kierunku.

Wnioski odnoszące się do spełnienia wymagań dotyczących spraw będących przedmiotem analizy i oceny tej części raportu oraz możliwości realizacji zamierzonych celów w warunkach istniejących w wizytowanej uczelni i jednostce.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.
 - 1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskują absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.
 - 1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.
 - 1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych

celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami.

Ocenię podlegają również: sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia.

(ewentualne zestawienie tabelaryczne realizowanych godzin zajęć powinno stanowić załącznik do raportu)

1.4 Ocena systemu ECTS.

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej (z części studenckiej).

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.

3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

3.5 Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Wnioski odnoszące się do spełnienia wymagań dotyczących spraw będących przedmiotem analizy i oceny tej części raportu oraz możliwości realizacji zamierzonych celów w warunkach istniejących w wizytowanej jednostce.
--

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:

- 1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości,
 - 2) okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji),
 - 3) oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia),
 - 4) zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji),
 - 5) form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji),
 - 6) stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.),
 - 7) publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).
2. Opinie prezentowane na spotkaniach.
 - 2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni (z części studenckiej).
 - 2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.
 3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

Wnioski odnoszące się do spełnienia wymagań dotyczących spraw będących przedmiotem analizy oraz ocena stopnia zaawansowania w stosowaniu wewnętrznych systemów zapewniania jakości w wizytowanej jednostce.

Część IV. Nauczyciele akademicy.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor		()	()	()	
Doktor habilitowany		()	()	()	
Doktor		()	()	()	
Pozostali		()	()	()	
Razem		()	()	()	

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
	()	()	()
	()	()	()
	()	()	()
	()	()	()
	()	()	()
Razem	()	()	()

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:
 - formalno-prawnych
 - merytorycznych, oraz
 - sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.
3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.
4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.
5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Uwaga: wszystkie informacje zawierające nazwiska nauczycieli akademickich powinny być zamieszczone w załączniku.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Wnioski odnoszące się do spełnienia wymagań dotyczących spraw będących przedmiotem analizy i oceny możliwości realizacji zamierzonych celów w istniejących warunkach kadrowych w wizytowanej jednostce.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.
2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej).

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.

Wnioski odnoszące się do spełnienia wymagań dotyczących spraw będących przedmiotem analizy i oceny tej części raportu oraz możliwości realizacji zamierzonych celów przy obecnym stanie badań naukowych i stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na ocenianym kierunku.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.
(ewentualny opis bazy powinien stanowić kolejny załącznik)
2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia (z części studenckiej).

Wnioski odnoszące się do spełnienia wymagań dotyczących spraw będących przedmiotem analizy i oceny tej części raportu oraz możliwości realizacji zamierzonych celów w warunkach istniejącej infrastruktury materialnej w wizytowanej jednostce/uczelni.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.
2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Wnioski odnoszące się do spełnienia wymagań dotyczących spraw będących przedmiotem analizy i oceny tej części raportu.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart egzaminacyjnych i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Wnioski odnoszące się do spełnienia wymagań dotyczących spraw będących przedmiotem analizy i oceny tej części raportu.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta					
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania					
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna					
Cz. II	Efekty kształcenia					
Cz. V	Badania naukowe					
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości					
Cz. VI	Baza dydaktyczna					
Cz. I, VII	Sprawy studenckie					
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki					
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem					
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia					

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

Uwaga: jeżeli wyjaśnienia przedstawione w odpowiedzi na raport będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen raport powinien zostać uzupełniony o następującą informację:

W odpowiedzi na raport Władze uczelni odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, które uzasadniają zmianę oceny odnoszącej się do ... (należy wymienić standardy).

Tabela nr 6.

Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardu po odpowiedzi uczelni na raport				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
<i>Uwaga:</i> <i>należy wymienić wyłącznie standardy, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny.</i>					

Uwagi ogólne:

- raport dotyczący studiów pierwszego lub drugiego stopnia nie powinien zawierać więcej niż 10 – 15 stron,
- raport powinien sporządzony przy użyciu czcionki o rozmiarze 12 (Times New Roman) z interlinią półtora wiersza.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji

- ustawy,
- rozporządzenia,
- przepisy wewnętrzne PKA,
- przepisy wewnętrzne uczelni.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.

Załącznik Nr 3 - Poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Załącznik Nr 5 - Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

1) Imię i nazwisko (rok urodzenia)

• **Posiadane stopnie i tytuły naukowe**

- doktor nauk..... nadany.....
tytuł pracy
- doktor habilitowany nauk..... nadany.....
tytuł pracy.....
- profesor nauk..... nadany w roku

• **Data i forma zatrudnienia w uczelni**

w uczelni zatrudniony od na podstawie....., w tym od
.....na ostatnio zajmowanym stanowisku; uczelnia stanowi podstawowe / dodatkowe miejsce
pracy.

• **Prowadzone zajęcia dydaktyczne**

- wymiar zajęć (* wykonanie / plan)
- rodzaje zajęć (**.....)
*należy podać liczbę godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych osobiście na ocenianym
kierunku, wykonanie dotyczy poprzedniego roku akademickiego, a plan bieżącego roku
akademickiego.
**należy podać nazwę przedmiotu, liczbę i rodzaj zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku.

• **Dorobek naukowy**

- z zakresu kierunków studiów, albo
(krótki opis uwzględniający zaliczenie lub odmowę zaliczenia do minimum kadrowego)
- z dziedziny związanej z kierunkiem studiów, albo
(krótki opis uwzględniający zaliczenie bądź odmowę zaliczenia do minimum kadrowego)

• **Oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego**

• **Wniosek:**

- zaliczony(a) do minimum kadrowego w grupie osób posiadających dorobek z zakresu
oceniałego kierunku studiów, albo
- zaliczony(a) do minimum kadrowego w grupie osób posiadających dorobek z dziedziny
związanej z ocenianym kierunkiem studiów, albo
- nie zaliczony(a) do minimum kadrowego
(uzasadnienie odmowy zaliczenia do minimum kadrowego)

Wzór nr 2 można zastosować jeżeli liczba osób zgłoszonych do minimum kadrowego przekracza **30**. Wówczas należy wymienić nazwiska osób zaliczonych do minimum kadrowego w poszczególnych grupach oraz podać pełną informację (jak we Wzorze nr 1) o osobach nie zaliczonych do minimum kadrowego.

I. Nauczyciele akademicy posiadający dorobek naukowy z zakresu ocenianego kierunku studiów.

II. Nauczyciele akademicy posiadający dorobek naukowy z dziedziny związanej z ocenianym kierunkiem studiów.

III. Nauczyciele akademicy **nie zaliczeni** do minimum kadrowego.

Uwaga: Ocenę minimum kadrowego, w skład którego wchodzi od kilkudziesięciu do kilkuset osób, proponuje się poprzedzić weryfikacją aktualnych obciążeń dydaktycznych.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

Rodzaj publikacji	Rok*		Rok		Rok		Razem	
	jednostka	kierunek	jednostka	kierunek	jednostka	kierunek	jednostka	kierunek
Monografie lub rozdziały w monografiach								
Publikacje w czasopismach recenzowanych z tzw. listy filadelfijskiej								
Publikacje w innych czasopismach recenzowanych o zasięgu co najmniej krajowym								
Publikacje w recenzowanych czasopismach o zasięgu lokalnym								
Nakłady na badania własne (tys. PLN)								
Nakłady na badania statutowe (tys. PLN)								
Granty – uzyskane finansowanie liczba / (tys. PLN)								
Programy międzynarodowe – uzyskane finansowanie (tys. PLN)								
Badania zlecone – uzyskane finansowanie (tys. PLN)								
Patenty (krajowe / zagraniczne)								
Ważniejsze konkursy, koncerty, wystawy								

* należy podać informacje z ostatnich trzech lat

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.

Załączniki dodatkowe – należy oznaczać podając numer części raportu oraz kolejne litery alfabetu (np. Załącznik dodatkowy nr I a, I b, II a, itp.).

**Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
dotyczący powtórnej oceny jakości kształcenia**

W

(nazwa jednostki, nazwa uczelni)

na kierunku

na poziomie

Część I. Informacje wstępne.

1. Skład zespołu oceniającego.

Uwaga: jeżeli powtórna ocena poprzedzona była wizytacją należy podać datę jej przeprowadzenia.

2. Podstawa prawna wizytacji.

Uwaga: należy podać wyłącznie przepisy, które zastosowano przy ocenie działań naprawczych.

**Część II. Zarzuty wymienione w Uchwale Nr Prezydium
Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia**

(należy wymienić wszystkie zarzuty oraz podać ich uzasadnienie)

**Część III. Ocena działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zarzutów
wymienionych w części II.**

(należy przedstawić działania naprawcze odnoszące się do poszczególnych zarzutów oraz dokonać oceny ich skuteczności)

**Część IV. Informacje o pozostałych zmianach wprowadzonych w uczelni
w ocenianym okresie oraz ich ocena.**

(należy wymienić wprowadzone zmiany oraz dokonać odrębnej oceny każdej z nich)

Część V. Podsumowanie.

(należy sformułować wnioski dotyczące skuteczności i komplementarności wprowadzonych zmian)